

Πρέπει λοιπόν νὰ ἀποστῆ ἀπὸ τοῦ αἰσθη-
τοῦ κόσμου καὶ τῶν αἰσθητῶν καὶ νὰ ὑψωθῆ
εἰς τὸν κόσμον τὸν νοητόν.

Ὅφείλει, κατὰ ταῦτα, νὰ ὑψωθῆ ὑπεράνω τῆς πολιτικῆς
καὶ πρακτικῆς ἀρετῆς εἰς τὴν μείζονα ἀρετὴν¹,
ἥτις εἶναι ἀρετὴ τῆς ψυχῆς.

Ἡ ἀρετὴ αὕτη ἐγγίγνεται ἐφ' ὅσον ἡ ψυχὴ ἤθελεν
ἀποστῆ τῶν αἰσθητῶν καὶ τῆς κοινωνίας αὐτῆς
μετ' αὐτῶν καὶ μετὰ τοῦ σώματος καὶ ἤθελεν ἐπανέλθει
αὐτὴ εἰς ἑαυτήν.

Ἡ ἐπιστροφὴ αὕτη τῆς ψυχῆς εἰς ἑαυτήν, ἡ
εἰς ἑαυτὴν ἀνοδος τῆς ψυχῆς εἶναι ἡ κάθαρσις, τὴν
ὁποίαν πρέπει νὰ ὑποστῆ ἡ ψυχὴ.

Ἡ ψυχὴ «φερομένη πανταχοῦ ὀλκαῖς πρὸς τὰ ἐν τῇ
αἰσθήσει προσπίπτοντα, πολὺ τὸ τοῦ σώματος ἔχουσα
ἐγκεκραμένον, τῷ ὑλικῷ πολλῷ συνοῦσα καὶ εἰς αὐτὴν εἰσ-
δεξαμένη εἶδος ἕτερον ἢ λάλαξατο κράσει
τῇ πρὸς τὸ χειρόν»².

Οὕτως ἡ ψυχὴ ἐλκομένη ἀεὶ πρὸς τὸ ἔξω καὶ τὸ
κάτω καὶ τὸ σκοτεινὸν παρακωλύεται ἐκ τῆς ἔλξεως ταύ-
της νὰ μείνῃ ἐν ἑαυτῇ καὶ νὰ ἴδῃ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα πρέπει
νὰ βλέπῃ ἡ ψυχὴ, τὰ οἰκεῖα αὐτῆς. Οὕτως ἡ ψυχὴ διὰ τῆς
κράσεως αὐτῆς μετὰ τῶν αἰσθητῶν προσλαμβάνει
τὴν μορφὴν τῆς ἐτέρας αὐτῆς φύσεως.

Ἴνα λοιπὸν ἡ ψυχὴ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν οἰκείαν αὐτῆς φύ-
σιν πρέπει νὰ καθαρθῆ ἀπὸ πάσης κράσεως αὐτῆς
μετὰ τῶν αἰσθητῶν καὶ νὰ μείνῃ μόνη.

«Ἡ μὲν κάθαρσις ἂν εἴη καταλιπεῖν μό-
νην καὶ μὴ μετ' ἄλλων ἢ μὴ πρὸς ἄλλο βλέπουσαν μηδ'
αὖ δόξας ἀλλοτρίας ἔχουσαν, ὅστις ὁ τρόπος τῶν δοξῶν, ἢ τῶν
παθῶν, ὡς εἴρηται, μήτε ὁρᾶν τὰ εἰδῶλα μήτε ἐξ αὐτῶν

1. ΠΛΩΤΙΝ. Ἐνν. I, 2, 3.

2. ΠΛΩΤΙΝ. Ἐνν. I, 6, 5.

ἐργάζεσθαι πάθη . . . τὸ δὲ χωρίζεσθαι τῇ μὴ πολλῇ
νεύσει καὶ τῇ περὶ τὰ κάτω μὴ φαντασίᾳ»¹.

Ἡ κατὰ φύσιν λοιπὸν κίνησις τῆς ψυχῆς δὲν εἶναι πρὸς
τὰ ἔξω, ἀλλ' ὡς ἐν τῷ κύκλῳ ἢ κατὰ φύσιν κίνησις γίνεται
«περὶ τι οὐκ ἔξω, ἀλλὰ περὶ κέντρον»², οὕτω
καὶ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ,

«πάντων τῶν ἔξω ἀφέμενον δεῖ ἐπιστραφῆναι
πρὸς τὸ εἶσω πάντη, μὴ πρὸς τι τῶν ἔξω
κεκλίσθαι»³.

Ἡ ψυχὴ δηλαδή πρέπει νὰ ἀπαλλαγῇ τελείως τῶν ἐπι-
θυμιῶν καὶ τῶν παθῶν τῶν ἀπὸ τοῦ σώματος καὶ τῶν ἔξω
καὶ νὰ καθάρῃ αὐτὴ ἑαυτὴν ἐξ αὐτῶν, ἕως οὔ
καθαρθεῖσα μένει μόνη αὐτὴ ἐν ἑαυτῇ.

«Τὸν αὐτὸν δὴ τρόπον καὶ ψυχὴ, μονωθεῖσα μὲν
ἐπιθυμιῶν, ἃς διὰ τὸ σῶμα ἔχει, ᾧ ἄγαν προσωμίλει, ἀπαλ-
λαγεῖσα δὲ τῶν ἄλλων παθῶν καὶ καθαρθεῖσα ἃ
ἔχει σωματωθεῖσα, μένασα μόνη τὸ αἰσχροὺν τὸ
παρὰ τῆς ἑτέρας φύσεως ἅπαν ἀπεθήκατο»⁴.

Οὕτως ἡ ψυχὴ ἀπεξεδύθη καὶ ἀπέβαλεν ἀφ' ἑαυτῆς τὸ
αἰσχροὺν, τὴν μετὰ τῶν αἰσθητῶν καὶ τοῦ σώματος
συνάφειαν καὶ τὰ ἐξ αὐτῆς πάθη, ἐκεῖνο δηλαδή, ὅπερ ἦτο
ἀπρεπὲς εἰς αὐτὴν καὶ ἀνεπιτήδειον νὰ ὀδη-
γήσῃ αὐτὴν εἰς εὐδαιμονίαν, ἐκεῖνο ὅπερ εἶναι ἴδιον τῆς
ἑτέρας φύσεως, τῆς χείρονος.

Ἡ ψυχὴ ἀπέθεσε τὸ αἰσχροὺν καὶ φεύγει ἐξ αὐτοῦ.
Μένει μόνη.

Ἡ ψυχὴ φεύγει ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν καὶ τοῦ σώ-
ματος, ἀπὸ τῶν ἔξω, καὶ μένασα μόνη κατα-

1. ΠΛΩΤΙΝ. Ἐνν. ΙΙΙ, 6, 5, 16.

2. ΠΛΩΤΙΝ. Ἐνν. VI, 9, 8.

3. ΠΛΩΤΙΝ. Ἐνν. VI, 9, 7, 17.

4. ΠΛΩΤΙΝ. Ἐνν. I, 6, 5.

φεύγει εἰς τὰ εἴσω, ἐπιστρέφει πρὸς τὸ εἴσω πᾶν τῆ, εἰς ἑαυτήν, εἰς τὸ οἰκεῖον αὐτῆ.

Ἡ ψυχὴ ἐπιστρέψασα εἰς ἑαυτήν ἔχει ὡς ἡγεμόνα αὐτῆς τὸν λόγον καθαρὸν καὶ ἀπαθῆ καὶ νοεῖ τοὺς λόγους, δι' ὧν κοσμεῖ τὰ αἰσθητὰ καὶ νοοῦσα ἐπιστρέφει εἰς τὸν νοητὸν κόσμον, τὸν νοῦν, καὶ νοεῖ τὰς ἰδέας, τὰ ἀρχέτιστα δηλαδή, καθ' ἃ γίνονται τὰ αἰσθητὰ καὶ νοεῖ αὐτάς.

Οὕτως ἡ ψυχὴ ἀποτριψαμένη τὰς ἐπιθυμίας καὶ τὰ πάθη καὶ « καθ' ὅσον οἶόν τε μὴ κοινωνοῦσα τῷ σώματι »¹ καὶ ἐπιστρέψασα εἰς ἑαυτήν πρὸς νόησιν λύεται ἐκ τῶν δεσμῶν² καὶ ἀναχθεῖσα εἰς τὸν νοῦν καὶ κοινωνήσασα αὐτοῦ καὶ νοωθεῖσα

« Ἀρετὴν ἴσχει »³.

Κατ' ἀκολουθίαν ἡ ψυχὴ ὅταν καθαρθεῖσα ἐφ' ἑαυτήν ἀνέλθῃ, ἀνακύπτουσιν ἐν αὐτῆ ἐνυπάρχοντα « τὰ ἄριστα, φρόνησις καὶ ἡ ἄλλη ἀρετὴ, οἰκεῖα ὄντα »⁴.

Οὕτως ἡ ψυχὴ καθαρθεῖσα καὶ ἐπιστρέψασα εἰς ἑαυτήν καὶ ἀνελθοῦσα ἐφ' ἑαυτήν ἀνάγεται εἰς τὸ ἐλεύθερον. Ἐν τῇ νοητικῇ ταύτῃ ἐνεργείᾳ ἡ ψυχὴ ἀρετὴν ἴσχει καὶ διὰ τῆς ἀσκήσεως τῆς ἀρετῆς ταύτης κατευθύνεται ἐπὶ τὸ τέλος τῆς φύσεως αὐτῆς, ἐπὶ τὴν τελείωσιν αὐτῆς, ἥτοι ἐπὶ τὸν τέλειον καὶ εὐδαίμονα βίον.

Ἡ κατεύθυνσις λοιπὸν τῆς ψυχῆς πρὸς τὸ τέλος τῆς φύσεως αὐτῆς εἶναι ἐκείνη, ἥτις ἀνάγεται « εἰς τὴν

1. ΠΛΩΤΙΝ. Ἐνν. IV, 7, 10.

2. ΠΛΩΤΙΝ. Ἐνν. IV, 8, 4.

3. ΠΛΩΤΙΝ. Ἐνν. VI, 9, 5, 7.

4. ΠΛΩΤΙΝ. Ἐνν. IV, 7, 10, 12.

ἐν τὸς ἐνέργειαν καὶ νόησιν καὶ θεωρίαν αὐτῆς τῆς ἀρετῆς»¹.

Ἄναχθεῖσα λοιπὸν ἡ ψυχὴ εἰς τὸν νοῦν καὶ νοοῦσα τὰς ἰδέας γίνεται ἐλευθέρω καὶ σπεύδει πρὸς τὸ Ἄγαθὸν ἀνεμποδίστως.

«Γίνεται οὖν ψυχὴ μὲν ἐλευθέρω διὰ νοῦ πρὸς τὸ ἀγαθὸν σπεύδουσα ἀνεμποδίστως, καὶ ὁ διὰ τοῦτο ποιεῖ, ἐφ' αὐτῇ· νοῦς δὲ δι' αὐτόν· ἡ δὲ τοῦ ἀγαθοῦ φύσις αὐτὸ τὸ ἐφετόν»².

Ἡ φύσις τοῦ Ἄγαθοῦ εἶναι ἡ αἰτία τῆς οὐσίας καὶ τοῦ νοῦ. Εἶναι τὸ ἐπέκεινα, ὅπερ μένει ἐν ἑαυτῷ καὶ εἶναι ἡ αἰτία καὶ ἡ δύναμις ἡ γεννώσα τὰ ὄντα καὶ ὅμως μένουσα ἐν ἑαυτῇ καὶ μὴ ἐλαττουμένη.

Αὕτη καταδεικνύεται μόνον ἐκ τοῦ φωτός, τὸ ὁποῖον παρέχει, οἷον διὰ περιλάμψεως, εἰς τὸν νοῦν καὶ εἰς τὰ ὄντα καὶ διὰ τοῦ ὁποίου καταλάμπει ἀλήθειαν εἰς αὐτὰ καὶ καθιστᾷ αὐτὰ ὡς τὸ ἐφετόν.

«Ἡ τοῦ ἀγαθοῦ φύσις αἰτία οὐσίας καὶ νοῦ οὔσα καὶ φῶς κατὰ τὸ ἀνάλογον τοῖς ἐκεῖ ὄρατοῖς καὶ τῷ ὄρῳ οὔτε τὰ ὄντα οὔτε νοῦς ἐστίν, ἀλλὰ αἴτιον τούτων καὶ νοεῖσθαι φωτὶ τῷ ἑαυτοῦ εἰς τὰ ὄντα καὶ εἰς τὸν νοῦν παρέχον»³.

«Δύναμις οὖν [ὄν] παντὸς καλοῦ ἄνθρωπος ἐστὶ κάλλους καλλοποιόν· καὶ γὰρ γεννᾷ αὐτὸ καὶ κάλλιον ποιεῖ τῇ παρ' αὐτοῦ περιουσίᾳ τοῦ κάλλους, ὥστε ἀρχὴ κάλλους καὶ πέρας κάλλους. Οὔσα δὲ κάλλους ἀρχὴ ἐκεῖνο μὲν καλὸν ποιεῖ, οὗ ἀρχή»⁴.

Τὸ Ἄγαθόν, τὸ ἐπέκεινα, εἶναι ἡ πηγὴ καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ καλοῦ⁵.

1. ΠΛΩΤΙΝ. Ἐνν. VI, 8, 6, 21.

2. ΠΛΩΤΙΝ. Ἐνν. VI, 8, 7.

3. ΠΛΩΤΙΝ. Ἐνν. VI, 7, 16, 27.

4. ΠΛΩΤΙΝ. Ἐνν. VI, 7, 32, 31.

5. ΠΛΩΤΙΝ. Ἐνν. I, 6, 9, 41.

Διὰ τοῦ φωτός τὸ ὁποῖον παρέχει εἰς τὰς ἰδέας καταλάμπει αὐτὰς οὕτως, ὥστε αὐταὶ νὰ εἶναι τὸ κάλλος καὶ ἐπομένως δι' αὐτῶν πάντα νὰ γίνωνται καλά, αὐταὶ δὲ δι' αὐτοῦ νὰ καθίστανται ἐφετόν.

Τὸ φῶς τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἀπορρέει ἐκ τοῦ Ἁγαθοῦ, εἶναι ἄλλο φῶς, τὸ κρεῖττον φῶς, ὅπερ συντελεῖ οὕτως, ὥστε νὰ φαίνεται τὸ ἐν τοῖς οὔσι ἴδιον ἐνὸς ἐκάστου φῶς καὶ ἐπιθέει μένον ἐπ' αὐτῶν¹.

Τὸ φῶς τοῦτο, τὸ κρεῖττον, τὸ ἀπορρέον ἐκ τοῦ Ἁγαθοῦ, εἶναι ἐκεῖνο, ὅπερ ἐπάγεται οἶονεὶ ἐπιχρῶσίν τινα τοῦ ὄντος καὶ ὡσάν νὰ παρέσχε χάριτας καθιστᾷ ἐνεργὸν τὸ κάλλος αὐτοῦ οὕτως, ὥστε δι' αὐτοῦ νὰ γίνηται τὸ ὄν ἐφετόν.

Ἐκαστον ὄν ὑπάρχει ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ὑπάρχει ἐφ' ἑαυτοῦ. Μόνον δὲ ἐφ' ὅσον οἶονεὶ τρόπον τινὰ ἐπιχρῶσθῆ διὰ τοῦ φωτός τοῦ ἀγαθοῦ καθίσταται ἐφετόν.

Καὶ αὐτὸς ὁ νοῦς εἶναι καλόν. Τὸ κάλλος ὅμως αὐτοῦ εἶναι οἶονεὶ ἀργόν, πρὶν λάβῃ τὸ φῶς τοῦ ἀγαθοῦ.

Ἡ ψυχὴ ἐφ' ὅσον ὁ νοῦς δὲν ἔχει λάβει τὸ φῶς τοῦ ἀγαθοῦ εἶναι πρὸς αὐτὸν νωθρά.

Μόνον ἐφ' ὅσον ὁ νοῦς ἔχει λάβει τὸ φῶς τοῦ ἀγαθοῦ, καὶ οἶονεὶ ἔχει ἐπιχρῶσθῆ ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἐπιθέει τοῦτο ἐπ' αὐτοῦ, τότε τὸ κάλλος αὐτοῦ καθίσταται ἐνεργὸν καὶ ἀπεργάζεται αὐτὸν ἐφετόν καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ ψυχὴ σπεύδει πρὸς αὐτὸν καὶ κινεῖται ὑπ' αὐτοῦ καὶ νοεῖ.

Τοῦτο τὸ φῶς εἶναι ἐκεῖνο, ὅπερ κινεῖ τὴν ψυχὴν. Τὸ φῶς τοῦτο ἀσκεῖ τοιαύτην ἐπίδρασιν, ὥστε ἡ ψυχὴ εὐθὺς ὡς λάβῃ εἰς ἑαυτὴν τὴν ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ ἀπορροήν τὴν ἐπιθέουσάν κινεῖται καὶ διεγείρεται ἐξ ἐνθουσιασμοῦ, ἐκ μυστηριώδους τινὸς θεϊ-

1. ΠΛΩΤΙΝ. Ἐνν. VI, 7, 21, 15.— VI, 7, 22.

κῆς ἐμπνεύσεως καὶ πληροῦται ὑπὸ ἐσωτερικῶν ὠθήσεων σφοδρᾶς ἐπιθυμίας καὶ κατευθυντικότητος καὶ γίνεται Ἔρως.

« Καὶ τοίνυν ψυχὴ λαβοῦσα εἰς αὐτὴν τὴν ἐκεῖθεν ἀπορροήν κινεῖται καὶ ἀναβακχεύεται καὶ οἷστρον πίμπλαται καὶ ἔρως γίνεται »¹.

Ἡ ἀπὸ τοῦ ἀγαθοῦ ἀπορροή, κατὰ ταῦτα, ἡ ὡσπερ φῶς ἐπιθέουσα, οἷονεὶ ῥύεται εἰς τὴν ψυχὴν, ὡσπερ

« θ ε ρ μ α σ ί α »

ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ ῥυομένη.

Δι' αὐτῆς ὡσπερ θερμασίας ἡ ψυχὴ ἐνδυναμοῦται καὶ ἐνισχύεται καὶ ἐγείρεται καὶ ἐμπνέεται καὶ λαμβάνει πτερὰ καὶ ἀναπτεροῦται καὶ ἐνῶ ἔχει ὑποστῆ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ παρόντος καὶ πλησίον αὐτῆς εὕρισκομένου ὄντος, ἐν τούτοις πρὸς ἄλλο μεῖζον ὄν ζητεῖ νὰ ἀνυψωθῆ.

« Ἐπειδὴν δὲ ἤκη εἰς αὐτὴν ὡσπερ θ ε ρ μ α σ ί α ἐκεῖθεν, ῥώννυται τε καὶ ἐγείρεται καὶ ὄντως πτεροῦται καὶ πρὸς τὸ παρακείμενον καὶ πλησίον καίπερ ἐπτοημένη ὅμως πρὸς ἄλλο οἷον τῆ μνήμη μεῖζον κουφίζεται »².

Πρὸς αὐτὸ τὸ μεῖζον ἄγει καὶ κινεῖ περαιτέρω τὴν ψυχὴν ἢ μουσικῆ, ἥτις ἄγει πρὸς τὴν νοητὴν ἁρμονίαν, ὁ ἔρως, ὅστις ἄγει πρὸς τὸ νοητὸν κάλλος, τὸ ἀπόλυτον κάλλος, καὶ ἡ φιλοσοφία, ἥτις ὡς διαλεκτικῆ κατευθύνει ἐπὶ τὸ ὄν.

Ἡ ψυχὴ κινουμένη περαιτέρω ἀνάγεται εἰς τὸ Ἄγαθόν, μάλιστα διὰ τοῦ καλοῦ, εἰς δὲ ἰδίᾳ κατευθύνεται ὑπὸ τοῦ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς καλοῦ καὶ δὴ διὰ τοῦ ἐν τῇ ψυχῇ κάλλους, τοῦ φέγγους τῶν ἀρετῶν.

Ἐκ τῶν σωμάτων ἐμφαντάζεται οἷον κάλλος, ὅπερ ἀσκεῖ ἐπιδράσεις ἐπὶ τὴν ψυχὴν. Ἐφ' ὅσον μάλιστα

1. ΠΛΩΤΙΝ. Ἐνν. VI, 7, 22, 8.

2. ΠΛΩΤΙΝ. Ἐνν. VI, 7, 22, 14.

καταλάμπεται ἐν αὐτῷ ἢ ἀπὸ τοῦ Ἄγαθοῦ ἐπίχρωσις, καὶ ἐπιθέει τὸ φῶς, ἢ ψυχὴ λαμβάνει ἐν ἑαυτῇ τὴν ἐξ αὐτοῦ ἀπορροήν τοῦ ἀγαθοῦ, ὅποτε ῥώννυται καὶ ἐγείρεται καὶ πτεροῦται καὶ Ἔρως γίνεται καὶ τείνει πρὸς αὐτὸ τὸ καλὸν καὶ δι' αὐτοῦ πρὸς τὸ Ἄγαθόν¹.

Ἐκεῖνο λοιπὸν διώκει ἡ ψυχὴ, ὅπερ παρέχει φῶς, τὸ κρεῖττον φῶς, καὶ ὑπάρχει ἐφετὸν καὶ ἔλκει μετὰ τοιαύτης δυνάμεως πρὸς ἑαυτό, ὥστε ἀνακαλεῖ τὴν ψυχὴν ἀπὸ πάσης πλάνης.

Τοῦτο εἶναι τὸ Ἄγαθόν, ὁ Θεός, τὸ Ἐν.

Τοῦτο εἶναι ἀνείδεον καὶ ὅμως τούτου ἐφίεται ἡ ψυχὴ καὶ πρὸς αὐτὸ ζητεῖ νὰ ἀναχθῆ, ἵνα τελειωθῆ.

«Ἄνείδεον ἄρα τὸ πρῶτως καὶ πρῶτον καὶ ἡ κάλλον ἢ ἐκεῖ νοητοῦ ἀγαθοῦ φύσις»².

Ἡ ψυχὴ θεωροῦσα ἐν τῷ νοητῷ κόσμῳ τὸ κάλλος τοῦ ὄντος ἐπληρώθη ζωῆς καὶ ἐνεδυναμώθη ἔτι μᾶλλον καὶ ἐγένετο ὄντως ὄν πληῆρες συνέσεως, δι' ὃ αἰσθάνεται ὅτι εὐρίσκεται πλησίον ἐκείνου τὸ ὁποῖον πρὸ πολλοῦ ζητεῖ.

«Ἐνθα δὴ εἶδε μὲν καλὰ πάντα καὶ ἀληθῆ ὄντα, καὶ ἐπερρώσθη πλέον τῆς τοῦ ὄντος ζωῆς πληρωθεῖσα, καὶ ὄντως ὄν καὶ αὐτὴ γενομένη καὶ σύνεσιν ὄντως λαβοῦσα ἐγγύς οὔσα αἰσθάνεται οὗ πάλαι ζητεῖ»³.

Ἐντεῦθεν ὁ ἔρως τῆς ψυχῆς κορυφοῦται, δι' ὃ καὶ παρασκευάζεται ὑπὲρ ἐπιστήμην δραμεῖν, κατὰ παρουσίαν ἐπιστήμης κρείττονα, «ὥστε ἐναρμόσαι καὶ οἷον ἐφάσθαι καὶ

1. ΠΛΩΤΙΝ. Ἐνν. VI, 7, 21.— VI, 7, 22.— I, 6, 1.— I, 6, 2.— I, 6, 8.

2. ΠΛΩΤΙΝ. Ἐνν. VI, 7, 33, 21.

3. ΠΛΩΤΙΝ. Ἐνν. VI, 7, 31, 31.

θιγεῖν ὁμοίωτητι καὶ τῇ ἐν αὐτοῖς δυνάμει συγγενεῖ τῇ ἀπ' αὐτοῦ»¹.

Οὕτως ἡ ψυχὴ ἀφίσταται πάσης νοήσεως «ἀποτίθεται πᾶσαν ἣν ἔχει μορφὴν, καὶ ἥτις ἂν καὶ νοητοῦ ἦ ἐν αὐτῇ. Οὐ γὰρ ἔστιν ἔχοντά τι ἄλλο καὶ ἐνεργοῦντα περὶ αὐτὸ οὔτε ἰδεῖν οὔτε ἐναρμοσθῆναι. Ἄλλὰ δεῖ μήτε κακὸν μήτ' αὖ ἀγαθὸν μηδὲν ἄλλο πρόχειρον ἔχειν, ἵνα δέξηται μόνον»².

Οὕτω παρασκευάσασα ἡ ψυχὴ αὐτὴ ἑαυτήν, «ὡς ὅτι μάλιστα καλήν καὶ εἰς ὁμοίωτητα ἐλθοῦσα»³, οὐχὶ κατ' ἐπιστήμην ἢ κατὰ νόησιν, ἀλλὰ κατὰ παρουσίαν ἐπιστήμης κρείττονα, γενομένη ὄψις, ἐφ' ἑαυτὴν ἀνελθοῦσα καὶ ἐν ἑαυτῇ ἰδοῦσα, θεωμένη αὐτὴ ἑαυτὴν δι' ἀμέσου ἐποπτείας, διὰ τινος ἐκστάσεως καὶ ἀπλώσεως πληροῦται ἐκ τοῦ φωτὸς τοῦ Ἄγαθοῦ, τοῦ φωτὸς τοῦ Θεοῦ, θεοῦται, ἐνοῦται δηλαδὴ μετὰ τοῦ Θεοῦ, μετὰ τοῦ Ἐνὸς καὶ καθίσταται ἐν μετ' αὐτοῦ.

«Ἰδοῦσα δὲ ἐν αὐτῇ ἐξαίφνης φανέντα (μεταξὺ γὰρ οὐδὲν οὐδ' ἔτι δύο, ἀλλ' ἐν ἄμφω· οὐ γὰρ ἂν διακρίναις ἔτι, ἕως πάρεστι μίμησις δὲ τούτου καὶ οἱ ἐνταῦθα ἐρασταὶ καὶ ἐρώμενοι συγκρίναι θέλοντες) οὔτε σώματος ἔτι αἰσθάνεται, ὅτι ἔστιν ἐν αὐτῷ, οὔτε ἑαυτὴν ἄλλο τι λέγει, οὐκ ἄνθρωπον, οὐ ζῶον, οὐκ ὄν, οὐδὲ πᾶν· ἀνώμαλος γὰρ ἢ τούτων πως θεά, καὶ οὔτε σχολὴν ἄγει πρὸς αὐτὰ οὔτε θέλει, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ ζητήσασα ἐκείνῳ παρόντι ἀπαντᾷ κάκεινο ἀντ' αὐτῆς βλέπει· τίς δὲ οὔσα βλέπει, οὐδὲ τοῦτο σχολάζει ὁρᾶν... ὥστε τότε ἔχει καὶ τὸ κρίνειν καλῶς καὶ γινώσκειν, ὅτι τοῦτό ἐστιν

1. ΠΛΩΤΙΝ. Ἐνν. VI, 9, 4, 26.

2. ΠΛΩΤΙΝ. Ἐνν. VI, 7, 34, 3.

3. ΠΛΩΤΙΝ. Ἐνν. VI, 7, 34, 10.

ο ὅ ἐφίετο, καὶ τίθεσθαι, ὅτι μηδέν ἐστι κρεῖττον αὐτοῦ»¹.

Ὁ ΠΛΩΤΙΝΟΣ ὁμολογεῖ, ὅτι, ὅποῖον εἶναι τὸ Ἄγαθόν, ὁ Θεός, τὸ Ἔν, ἢ ὅποῖον εἶδε τοῦτο ἢ ψυχὴ ἐνωθεῖσα μετ' Αὐτοῦ, δέν εἶναι δυνατὸν νὰ λεχθῆ, οὐδὲ νὰ γραφῆ, ἀλλὰ λέγει καὶ γράφει περὶ Αὐτοῦ « ὥσπερ ὁδὸν δεικνύντες τῷ τι θεάσασθαι βουλομένῳ . . . ἢ δὲ θεὰ αὐτοῦ ἔργον ἤδη τοῦ ἰδεῖν βεβουλημένου»².

Ἄλλως τε τὸ θεῖον δέν εἶναι ἔκφορον καὶ δέν εἶναι δυνατὸν νὰ δηλωθῆ πρὸς ἄλλον, ὁ ὅποῖος δέν ηὐτύχησε νὰ ἴδῃ αὐτὸ ὁ ἴδιος.

Ἄλλὰ δέν πρέπει νὰ λέγηται ὅτι εἶδέ τις τοῦτο ἢ ὅτι θὰ ἴδῃ, διότι δέν βλέπει τις αὐτό, ἐφόσον ἐνοῦται μετ' αὐτοῦ καὶ εἶναι μετ' αὐτοῦ ἐν καὶ οὐδεμία διάκρισις μεταξὺ τούτων ὑφίσταται.

« Τάχα δὲ οὐδὲ ὅψεται λεκτέον. Τὸ δὲ ὄφθῆν (εἶπερ δεῖ δύο ταῦτα λέγειν, τό τε ὄρῶν καὶ τὸ ὄρώμενον, ἀλλὰ μὴ ἐν ἄμφω· τολμηρὸς μὲν ὁ λόγος), τότε μὲν οὔτε ὄρῶ οὔτε διακρίνει ὁ ὄρῶν οὐδὲ φαντάζεται δύο, ἀλλ' οἷον ἄλλος γενόμενος καὶ οὐκ αὐτὸς οὐδ' αὐτοῦ συντελεῖ ἐκεῖ, καὶ κείνου γενόμενος ἐν ἐστὶν ὥσπερ κέντρῳ κέντρον συνάψας· καὶ γὰρ ἐνταῦθα συνελθόντα ἐν ἐστὶ, τότε (δὲ) δύο, ὅταν χωρὶς . . . Διὸ καὶ δύσφραστον τὸ θεῆμα. Πῶς γὰρ ἂν ἀπαγγείλειέ τις ὡς ἕτερον οὐκ ἰδὼν ἐκεῖνο, ὅτε ἐθεῖτο, ἕτερον ἀλλὰ ἐν πρὸς ἑαυτόν ; »³.

Τοῦτο, διδάσκει ὁ ΠΛΩΤΙΝΟΣ, δέν εἶναι θεῆμα, « ἀλλὰ ἄλλος τρόπος τοῦ ἰδεῖν », εἶναι « ἔκστασις καὶ ἀπλωσις καὶ ἐπίδοσις αὐτοῦ

1. ΠΛΩΤΙΝ. Ἐνν. VI, 7, 34, 12 κ. ἐξ.

2. ΠΛΩΤΙΝ. Ἐνν. VI, 9, 4, 14.

3. ΠΛΩΤΙΝ. Ἐνν. VI, 9, 10, 11.

καὶ ἔφεσις πρὸς ἀφὴν καὶ στάσις καὶ περινόησις πρὸς ἐφαρμογήν»¹.

Ἐν « τῷ ἄλλῳ τούτῳ τρόπῳ τοῦ ἰδεῖν », τῇ ἀμέσῳ δηλαδή ἐποπτείᾳ τοῦ θείου, καθ' ἣν « δύο οὐκ ἦν, ἀλλ' ἐν ἣν αὐτὸς ὁ ἰδὼν πρὸς τὸ ἐωραμένον, ὡς ἂν μὴ ἐωραμένον, ἀλλ' ἠνωμένον, ... Ἦν δὲ ἐν καὶ αὐτὸς διαφορὰν ἐν αὐτῷ οὐδεμίαν πρὸς ἑαυτὸν ἔχων οὔτε κατὰ ἄλλα »², ἡ ψυχὴ περιέρχεται εἰς πλήρη μακαριότητα.

« Εἰς τόσον ἦκει εὐπαθείας » λέγει ὁ ΠΛΩΤΙΝΟΣ, ὥστε βούλεται, « ἵνα πρὸς τούτῳ ἦ μόνον »³.

Προφανῶς ὅμως ὁ ἄλλος αὐτὸς « τρόπος τοῦ ἰδεῖν » εἶναι βραχείας διαρκείας καὶ σπανίως ἡ ψυχὴ ἀξιοῦται νὰ ἀνάγῃται εἰς αὐτόν.

Παραδίδεται ὅτι αὐτὸς ὁ ΠΛΩΤΙΝΟΣ « Ἐτυχε τετράκις πού, ὅτε αὐτῷ συνήμην, — λέγει ὁ ΠΟΡΦΥΡΙΟΣ — τοῦ σκοποῦ τούτου ἐνεργεῖα ἀρρήτῳ καὶ οὐδυνάμει »,

« Τέλος γὰρ αὐτῷ καὶ σκοπὸς ἦν τὸ ἐνωθῆναι καὶ πελάσαι τῷ ἐπὶ πᾶσι θεῷ ».

Διὸ καὶ ἐλέχθη περὶ αὐτοῦ « ὅτι « λοξῶς φερόμενον πολλάκις οἱ θεοὶ κατηύθυναν θαμινὴν φαέων ἀκτῖνα πορόντες », ὡς ἐπισκέψει τῇ παρ' ἐκείνων καὶ ἐπιβλέψει γραφῆναι τὰ γραφέντα »⁴.

Ἡ ψυχὴ κινουμένη νὰ ἐνωθῇ μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ προσελθοῦσα αὐτῷ καὶ μετασχοῦσα αὐτοῦ καὶ διατεθεῖσα οὕτως, ὥστε νὰ διατελῇ ἐν ἐπιγνώσει « ὅτι πάρεστιν ὁ χορηγὸς ἀληθινῆς ζωῆς »,

1. ΠΛΩΤΙΝ. Ἐνν. VI, 9, 11, 22.

2. ΠΛΩΤΙΝ. Ἐνν. VI, 9, 11, 4.

3. ΠΛΩΤΙΝ. Ἐνν. VI, 7, 34, 37.

4. Πρβλ. ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ, Περὶ Πλωτίνου βίου καὶ τῆς τάξεως τῶν βιβλίων αὐτοῦ. Κεφ. 23, 16. ἐν PLOTIN, ENNÉADES, Éd. ÉMILE BRÉHIER, Paris 1924, Tome I, σελ. 1 κ. ἐξ.

«ζωὴν ἄλλην ἴσχει»¹.

Ἡ ψυχὴ δηλονότι ἐν τῇ διαθέσει καὶ τῇ ἐπιγνώσει τῆς ἐν αὐτῇ παρουσίας τοῦ χορηγοῦ τῆς ἀληθινῆς ζωῆς συλλαμβάνει ἄλλην ζωὴν καὶ κυοφορεῖ, γίνεται ἐγκύμων νέας ζωῆς, τῆς ἀληθοῦς ζωῆς.

Ἡ ψυχὴ, κατὰ τὸν ΠΛΩΤΙΝΟΝ, πληρωθεῖσα θεοῦ

«κύει»²

κυοφορεῖ καὶ δημιουργεῖ θεοὺς ἐν τῇ ἀκινήτῳ πρὸς τὸν Θεόν ἐπαφῇ, δημιουργεῖ δὲ κάλλος καὶ γεννᾷ δικαιοσύνην καὶ ἐγγενᾷ Ἀρετῇ.

Ἡ ψυχὴ δηλαδή ἐν τῇ θεώσει αὐτῆς ὁμοιοῦται πρὸς τὸν Θεόν, «ὁμοιοῦσθαι γὰρ δεῖ»³.

«Γίνεται γὰρ καὶ αὐτός τις οὐκ οὐσία, ἀλλ' ἐπέκεινα οὐσίας ταύτη, ἣ προσομιλεῖ»⁴.

«Εἴ τις οὖν τοῦτο (ἐπέκεινα οὐσίας ταύτη ἣ προσομιλεῖ) αὐτὸν γενόμενον ἴδοι, ἔχει ὁμοίωμα ἐκείνου αὐτόν»⁵.

Ἡ ψυχὴ δηλαδή κατέστησεν ἑαυτὴν ὁμοίωμα ἐκείνου, ὁμοίωμα τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἔχει αὐτὴ ἑαυτὴν ἐν ἑαυτῇ ἐνεργὸν ὁμοίωμα τοῦ Θεοῦ.

Κατέστησε δηλαδή ἡ ψυχὴ ἑαυτὴν δημιουργὸν ζωῆς, κάλλους, δικαιοσύνης καὶ Ἀρετῆς, κατὰ μίμησιν ἐκείνης τῆς ἀληθοῦς ζωῆς, ἣν κυοφοροῦσα ἔχει ἡ ψυχὴ καὶ ἣν ἀποφαίνει ἐν τῇ ἐνεργείᾳ αὐτῆς, καθ' ἣν κατὰ λόγους διακοσμεῖ καὶ πλάττει καὶ ποιεῖ.

Ἐν τῇ ἐνεργείᾳ ταύτῃ, τῇ ἐφέσει δηλονότι τῆς ψυχῆς πρὸς θέωσιν, τῇ διὰ τῆς ἀσκήσεως τῆς ἀρετῆς θεώ-

1. ΠΛΩΤΙΝ. Ἐνν. VI, 9, 9, 48.

2. ΠΛΩΤΙΝ. Ἐνν. VI, 9, 9, 20.

3. ΠΛΩΤΙΝ. Ἐνν. VI, 7, 35, 44.

4. ΠΛΩΤΙΝ. Ἐνν. VI, 9, 11, 41.

5. ΠΛΩΤΙΝ. Ἐνν. VI, 9, 11, 43.

σει, καὶ τῇ διὰ τῆς θεώσεως ἱκανώσῃ αὐτῆς πρὸς ἀληθῆ δημιουργίαν, ἢ ψυχὴ διὰ γει βίον τέλειον καὶ εὐδαίμονα καὶ ἀνεγείρει ἐν ἑαυτῇ Ἄρετήν, ἣν ἀποφαίνει ἐν τῇ δημιουργίᾳ, τῇ διακοσμήσει καὶ τῇ διοικήσει τοῦ αἰσθητοῦ κόσμου.

Τότε ἀκριβῶς νοεῖ ἡ ψυχὴ τὴν συγγένειαν αὐτῆς καὶ τὸ ὁμοούσιον πρὸς τὴν θειοτέραν φύσιν καὶ τὴν διὰ τῆς Ἄρετῆς ὁμοίωσιν αὐτῆς πρὸς αὐτὴν καὶ θέωσιν.

«Χαίρει, ἐγὼ δ' ὑμῖν θεὸς ἄμβροτος πρὸς τὸ θεῖον ἀναβὰς καὶ [εἰς] τὴν πρὸς αὐτὸ ὁμοιότητα ἀτενίσας»¹.

Τότε ἀκριβῶς νοεῖ καὶ τὸ κατ' ἀκολουθίαν πρὸς τὴν φύσιν αὐτῆς ἴδιον αὐτῆς ἔργον, τὸ ἀποβλέπον εἰς δημιουργίαν καὶ διακόσμησιν ζωῆς, κάλλους, δικαιοσύνης καὶ Ἄρετῆς ἐν τῷ κόσμῳ καὶ εἰς διοίκησιν τοῦ κόσμου.

Τὸ ἔργον τοῦτο ἐφίεται νὰ ἐπιτελέσῃ κατὰ λόγον πρὸς ὁλοκλήρωσιν τῆς ὁμοιώσεως αὐτῆς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἐν τῇ ἐφέσει αὐτῆς πρὸς θέωσιν

«ὁμοιοῦσθαι γὰρ δεῖ»

ἐν δὲ τῷ ὁμοιοῦσθαι τῷ Θεῷ

«Ἄρετήν ἴσχει»².

1. ΠΛΩΤΙΝ. Ἐνν. IV, 7, 10, 39. Πρβλ. ΕΜΠΕΔΟΚΛΕΟΥΣ, Ἄπόσπ. 112, 4.

«Χαίρει· ἐγὼ δ' ὑμῖν θεὸς ἄμβροτος, οὐκέτι θνητός».

Πρβλ. DIELS – KRANZ, Die Fragmente der Vorsokratiker. EMPEDOKLES B. 112.

2. ΠΛΩΤΙΝ. Ἐνν. VI, 7, 35, 44.— VI, 9, 5, 7.

* * *

Ἐκ τῶν διδαγμάτων τοῦ ΠΛΩΤΙΝΟΥ, τὰ ὅποια ἀνωτέρω ἐξεθέσαμεν, ἀνακύπτει ὡσπερ φέγγος «τὸ κρεῖττον φῶς» τοῦ ὑπερβατικοῦ περιβάλλοντος.

Εἶναι ἐμφανές ὅτι ὑπὸ τοῦ ΠΛΩΤΙΝΟΥ συντελεῖται ἢ ὑπὸ τοῦ ΠΛΑΤΩΝΟΣ ἐπιδιωχθεῖσα καὶ πραγματοποιηθεῖσα καθολικὴ μεταστροφή τοῦ ἀνθρώπου, ἢτοι ἢ φυγὴ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἔξω, τῶν αἰσθητῶν, καὶ ἢ στροφή αὐτοῦ πρὸς τὸ εἶσω, τὸ νοητόν.

Ἡ στροφή αὕτη ὁλοκληροῦται ὑπὸ τοῦ ΠΛΩΤΙΝΟΥ διὰ τῆς μεθοδικῆς κατευθύνσεως τῆς ὑπερβατικῆς ἐνεργείας τοῦ ἀνθρώπου, ἢτοι διὰ τῆς περαιτέρω ἐκστάσεως τοῦ ἀνθρώπου ἐκ τῶν εἶσω καὶ τῆς ἐπιδόσεως καὶ ἀπλώσεως αὐτοῦ πρὸς ἔνωσιν μετὰ τοῦ Ἄγαθοῦ, τοῦ Θεοῦ, τοῦ Ἐνός.

Οὕτως ὁ ΠΛΩΤΙΝΟΣ θεμελιώνει τὴν τελείωσιν τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς μεθοδικῆς αὐτοσυγκεντρώσεως τῆς λογικῆς ἀνθρωπίνης ἐνεργείας πρὸς ἐπίδοσιν καὶ ὑπέρβασιν εἰς τὸ ὄν καὶ εἰς τὴν ἀλήθειαν.

Ἐκ πάντων τούτων καταδεικνύεται, ὅτι ὁ ΠΛΩΤΙΝΟΣ εἰσήγαγε νέαν μέθοδον ὀντολογικῆς ἀναγωγῆς τοῦ ἀνθρώπου, τὴν μέθοδον τῆς ἐπιδόσεως, τὴν μέθοδον τῆς ἐκστάσεως καὶ ἀπλώσεως, τὴν μέθοδον τῆς ὁρώσης ὄψεως.

Ἡ μέθοδος αὕτη συνίσταται εἰς αὐτοσυγκέντρωσιν τῆς ὑπερβατικῆς ἐνεργείας τοῦ ἀνθρώπου καὶ κατεύθυνσιν αὐτῆς πρὸς λογικὴν ἐπίδοσιν καὶ ὑπέρβασιν.

Δι' αὐτῆς ἀναγόμεθα εἰς τὸ ὑπερβατικὸν περιβάλλον καὶ ἀναγνωρίζομεν καὶ διορῶμεν δι' αὐτοῦ τὸ ἄμεσον περιβάλλον.

Διὰ τῆς ὁρώσης ὄψεως, τῆς ἀμέσου δηλαδή ἐποπτείας, ἀναζητοῦμεν καὶ τὴν ἐκάστοτε περίστασιν ἐν τῇ οὐσίᾳ αὐτῆς καὶ ἐν τῇ συνυποστάσει αὐτῆς μετὰ τῶν πάντων.

Ἡ νέα αὕτη ὀντολογικὴ ἀναγωγὴ καθιστᾷ αἰ ἐνεργὸν τὴν ἔφεσιν τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸ κρεῖττον καὶ πρὸς τὴν μείζονα Ἀρετὴν, πρὸς νέαν δημιουργίαν.

Ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς μείζονος Ἀρετῆς ὁ ἄνθρωπος ὁρεγόμενος κρεῖττονος ζωῆς, ἐφιέμενος τῆς θεώσεως, ὁμοιοῦται πρὸς τὸν Θεόν.

Οὕτως ἀνεγείρει Ἀρετὴν ἐν ἑαυτῷ, δι' ἧς θεοῦται, καὶ Ἀρετὴν ἐν τῷ κόσμῳ, δι' ἧς διακοσμεῖ καὶ καταξιώνει τὸν κόσμον καὶ οὕτως ἀποφαίνει ἐν τῷ κόσμῳ τὴν Ἀρετὴν τοῦ Θεοῦ

« τὸ κρεῖττον Φῶς ».

Ἡ ἐπίδοσις αὕτη εἶναι τὸ ἔργον καὶ ἡ ἀποστολή, τὴν ὁποίαν ἔχει νὰ ἐπιτελέσῃ ὁ ἄνθρωπος ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτοῦ, κατὰ τὸν ΠΛΩΤΙΝΟΝ.

ΦΥΓΗ ἀπὸ τῶν ἕξω.

ΣΤΡΟΦΗ πρὸς τὰ εἴσω.

ΚΑΘΑΡΣΙΣ

ΑΝΑΓΩΓΗ τοῦ εἴσω πρὸς ἐπίδοσιν καὶ

ἐνωσιν μετὰ τοῦ ΕΝΟΣ

ΘΕΩΣΙΣ

ΑΠΟΦΑΝΣΙΣ ΤΗΣ ΑΡΕΤΗΣ

ἐν τῷ κόσμῳ.

* * *

Ἐκ τῆς ἀναζητήσεως τοῦ περιεχομένου τῆς θεωρίας τοῦ περιβάλλοντος εἰς τὰ διδάγματα, τὰ θεωρήματα καὶ τὰς θεωρίας τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων καὶ ἐκ τῆς ἐπαναγνωρίσεως τῶν σπερμάτων αὐτοῦ, ὑπετυπώσαμεν ταῦτα ἐν ταῖς συναφείαις αὐτῶν μετὰ τῶν συστηματικῶν διδαγμάτων τῶν χαρακτηριστικωτέρων ἐκπροσώπων τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς διανοήσεως.

Ἐκ τούτων καταδεικνύεται ἡ ἔκτασις τῶν ἐπίνοιῶν, εἰς ἃς ἀνήχθησαν οἱ Ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἐπὶ τοῦ θεμελιώδους προβλήματος τοῦ περιβάλλοντος καὶ τῶν ἐπιδράσεων αὐτοῦ.

Ὁμολογουμένως δὲ αἱ ἐπίνοιαι αὗται θεμελιοῦσι φαινήν κρηπίδα πάσης περὶ τοῦ περιβάλλοντος θεωρίας καὶ πάσης πνευματικῆς προσπαθείας πρὸς ἀναγέννησιν καὶ τελείωσιν τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος.

Οὕτως οἱ Ἀρχαῖοι Ἕλληνες διὰ τῶν διδαγμάτων, τῶν θεωρημάτων καὶ τῶν θεωριῶν αὐτῶν κατέστησαν καὶ εἶναι οἱ αἰώνιοι διδάσκαλοι τῆς ἀνθρωπότητος.

Τὰ διδάγματα καὶ αἱ ἐπίνοιαι τῶν Ἑλλήνων ὑπάρχουσιν ὡς τὸ αἰώνιον πνευματικὸν παρόν, ἐξ οὗ δύναται νὰ ἐμπνέηται καὶ νὰ κατευθύνηται πᾶσα πνευματικὴ ἀναγέννησις, πᾶσα πνευματικὴ δημιουργία καὶ πᾶσα ἔφεσις

πρὸς τελείωσιν τοῦ Ἀνθρώπου
καὶ τοῦ Κόσμου.

Ἐν τῇ πραγματοποιήσει τῆς ἐφέσεως ταύτης, κατὰ τοὺς Ἀρχαίους Ἕλληνας, διὰ τῆς γνώσεως καὶ διαρρυθμίσεως τοῦ ἀμέσου περιβάλλοντος ἐν τῇ ἐπιδόσει αὐτοῦ πρὸς τὴν ἰδέαν καὶ διὰ τῆς ἐπιτάσεως αὐτοῦ καὶ διὰ τῆς ὀντολογικῆς ἀναγωγῆς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὸ ὑπερβατικὸν περιβάλλον τείνει νὰ συντελῆται

ἡ θέωσις τοῦ Ἀνθρώπου καὶ

ἡ θέωσις τοῦ Κόσμου.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΚΕΤΣΙΟΣ

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ΝΕΑ ΦΑΣΙΣ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ	5
--	---

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

ΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	17
--	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ Η ΕΡΕΥΝΑ ΑΥΤΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΑΡΧΑΙΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ	20
--	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

ΤΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΥΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ..	23
--	----

ΗΣΙΟΔΟΣ	23
ΗΡΟΔΟΤΟΣ	23
ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ	28
ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ	29
ΠΙΝΔΑΡΟΣ	29
ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ	29
ΠΛΑΤΩΝ	35
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ	37
ΕΥΣΕΒΙΟΣ	39

ΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	41
--------------------------------	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

ΤΑ ΘΕΩΡΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΥΛΙΚΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	43
ΗΣΙΟΔΟΣ	44
ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ	48
ΠΛΑΤΩΝ	50
ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ	51
ΘΕΟΓΝΙΣ	51
ΠΛΑΤΩΝ	52
ΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	57

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ

ΑΙ ΘΕΩΡΙΑΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΥΠΕΡΒΑΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ...	59
---	----

Α. ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ

Ο ΕΙΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΣ ΚΟΣΜΟΣ, Ο ΘΕΙΟΣ ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΥ ΩΣ ΤΟ ΥΠΕΡΒΑΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ	63
ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ	75

Β. ΑΝΑΞΑΓΟΡΑΣ

Ο ΝΟΥΣ ΤΟΥ ΑΝΑΞΑΓΟΡΟΥ ΩΣ ΤΟ ΥΠΕΡΒΑΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ	77
ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ	83

Γ. ΠΛΑΤΩΝ

ΑΙ ΙΔΕΑΙ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΟΣ, Η ΙΔΕΑ ΤΟΥ ΑΓΑΘΟΥ ΚΑΙ ΟΙ ΕΝ ΤΗ ΨΥΧΗ ΛΟΓΟΙ ΩΣ ΤΟ ΥΠΕΡ- ΒΑΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ. Ο ΠΛΑΤΩΝ ΩΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΤΗΣ ΚΟΠΕΡ- ΝΙΚΕΙΟΥ ΣΤΡΟΦΗΣ ΕΝ ΤΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ	90
ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ	114

Δ. ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ

ΤΟ ΚΙΝΟΥΝ ΑΚΙΝΗΤΟΝ, Η ΕΝ ΤΩ ΚΟΣΜΩ ΤΑΞΙΣ ΚΑΙ Η ΕΝΤΕΛΕΧΕΙΑ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ, ΩΣ ΤΟ ΥΠΕΡΒΑΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ	118
ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ	123

Ε. ΠΛΩΤΙΝΟΣ

ΤΑ ΘΕΩΡΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΛΩΤΙΝΟΥ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΝΟΣ, ΤΩΝ ΕΠΙΔΡΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΝ- ΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΣ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ ΠΡΟΣ ΘΕΩΣΙΝ	126
ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ	157
ΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	159
ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	161